

Przedpłata
w Krakowie:
rocznie zbr. 16—
kwartalnie „ 4—
miesięcznie „ 1'35
Za odnośnienie et. 20
Na prowincji:
rocznie zbr. 20—
kwartalnie „ 5—
miesięcznie „ 1'70
Za granicę:
miesięcznie zbr. 2—

Numer zwykły 8 ct.
Niedzielný 10 ct.

GŁOS NARODU

Wychodzi codziennie, z wyjątkiem dni poświęconych o godzinie 8 rano.

Ogłoszenia

Za wiersz 6 ct. Od wyrazu w drobnych ogłoszeniach 1 1/2 ct. W „Nadesłanem“ wiersz zwykły 20 ct. Śluby, nekrologi, wiersz 40 ct. Do działu inseratów upewnomoieni St. Cyrankiewicz i Spółka.

Rękopisów redakcja nie zwraca.

Adres Redakcji:
Kraków, ulica św. Anny 1. 3.

REDAKTOR NACZELNY: JÓZEF ROGOSZ.

Adres Administracji:
Kraków, ul. Jagiellońska 1. 7.

Szanownych Abonentów miesięcznych upraszamy o odnowienie prenumeraty, która wynosi: **W mieście za czerwiec 1 złr. 35 cent. do końca września 5 złr. 35 ct., na prowincji za czerwiec 1 złr. 70 cent. do końca września 6 złr. 70 cent.**

Nielegalny wybór.

Choć w Galicji nie ma dziennika, któryby gorliwiej, niż my, popierał wszystkie instytucje krajowe, a do tych w pierwszym rzędzie należy Towarzystwo Wzaj. Ubezpieczeń, mimo to, nie możemy mieć oczu zamkniętych wtedy, gdy tu lub owdzie wydarzy się jakiś fakt nieprawidłowy, bo tak postępując, nietylko narazilibyśmy się sami na zarzut stronniczości, ale, co nierównie gorsze, zaszkodziłobyśmy nieopatrznie tej samej instytucji, której przez przemilczenie chcielibyśmy może dopomóc.

Właśnie na wczorajszym posiedzeniu członków Towarzystwa Wzaj. Ubezpieczeń zaszło coś takiego, co wytknąć poczytujemy za nasz obowiązek.

Oto, gdy wybierano członka Rady nadzorczej i gdy dr Maurycy Straszewski nie otrzymał absolutnej większości głosów, przewodniczący postawił ponownie jego kandydaturę i dopiero wtedy dr S. zdobył 72 głosy przeciw 60 i został wybrany.

Otóż według naszego widzenia rzeczy, a podziela ją także liczni członkowie Towarzystwa, wybór ten nie jest legalny.

Statut Towarzystwa, mianowicie § 85, ustęp pierwszy jasno, bez dwuznaczności: „W razie braku bezwzględnej większości (przy wyborze członka Rady nadzorczej) przedstawić ma Rada nadzorcza na tem samym posiedzeniu innego kandydata, względnie innych kandydatów, z których ostatecznie jeden przez zgromadzenie ogólne zatwierdzony zostanie“.

Wobec brzmienia powyższego paragrafu jakiegokolwiek wątpliwości upaść muszą. Skoro dr Maurycy Straszewski nie otrzymał niezbędnie potrzebnej większości głosów, przeto Rada nadzorcza powinna była wskazać bezzwłocznie innego kandydata, a że tego nie uczyniła, więc postąpiła wbrew statutowi, za czem idzie, iż wybór dra Straszewskiego jest nieważny.

Nie dziwimy się temu wcale, że pan komisarz rządowy przeciw wyborowi nie zaprotestował. Wszak trudno żądać, by komisarz miał w głowie wszystkie paragrafy wszystkich statutów najrozmaitszych Towarzystw i Spółek; żyjemy jednak nadzieją, że gdy on w sprawie należycie się rozpatrzy, podzieli nasze zapatrywanie i zarządzi, co uzna za konieczne.

Nie idzie nam w tej chwili o osobę dra Straszewskiego, ani o tych panów, którzy może koniecznie pragnęli mieć go w Radzie nadzorczej; my występujemy nie w interesie stron prywatnych, lecz w obronie zasad, które są zdobyczą społeczeństwa i służą ku jego obronie. Od raz wyznawanej zasady nie wolno odstąpić, chyba, że się okaże, iż była ona złą. Dla każdego Towarzystwa zarządcą jest statut. Przy nim też musi ono stać wytrwale, a dopiero wtedy może go odstąpić, jeżeli otrzyma nowy i lepszy statut. Ponieważ Towarzystwo Wzaj. Ubezpieczeń nowego statutu nie ma, przeto czy chce, czy nie chce, musi kierować się dotychczasowym.

A zresztą jeszcze jedna ważna uwaga. Nie darmo mówią Francuzi, że *l'appetit vient en mangeant*. Praktyczny ten naród wie, że gdy człowiek rozje się na dobre, potem je coraz lepiej... Otóż boimy się, by Rada nadzorcza, rozminawszy się raz ze statutem, nie chciała coraz częściej tej próby odnawiać, za czem poszłoby podniesienie do znaczenia statutu, jej woli własnej, statut zaś sam leżałby w kącie, jako nieznosne wspomnienie.

A czyż można powiedzieć, że coś podobnego wyszłoby na korzyść instytucji?

Sądzymy, iż słowom naszym nikt nie przypisze zamiarów ubocznych, których nie mamy i że każdy uzna je za objaw bezstronności obywatelskiej wobec instytucji powszechnie szanowanej, która właśnie wczoraj iście królewskim datkiem na Wawel, zapisała się złotymi głoskami w sercach wszystkich Polaków.

Fałszywy alarm.

Wiedeń d. 30 maja.

(List oryginalny Głosu Narodu).

(8) Kto czerpie wiadomości z wiedeńskich żydowskich dzienników, lub też w ogóle informuje się z semickich źródeł, wyobrażać sobie może, iż wczoraj przy sposobności wyboru prezydenta miasta zawiądzęła „komuna“ wiedeńskim ratuszem, a w przyległych ulicach Ravacholle wyprawili istną rewolucję. Zgrzyt zębów starotestamentarnej złości i nienawiści jest w tych piśmiadłach tak silnym, iż przygłusza on wszelkie względy rozumu. Piszący żydzi lżą i bezczeszczą lud wiedeński, wiedeńskich wyborców, młodzież akademicką, każdego, kto z pogardą odwraca się od wyzyskującej kohorty kapitalistycznej i drwi sobie z rad i rozkazów wydawanych przez żydowskich papierowych „cimesów“. Wybór prezydenta miasta budził naturalnie wielkie zajęcie, to też liczni wyborcy i silne zastępstwo młodzieży akademickiej zajęli miejsca w podwórzach ratusza i przyległych ulicach. Kto jednak patrzył nieżydowskim okiem na zgromadzonych, widział, iż przeważa ich większość należała do inteligencji i że o „motłochu“ w danym razie może mówić tylko żydowskie zuchwałstwo. Nie pochwalając bynajmniej wykroczeń przeciwko obywatelom tak zwanym „liberalnym losgeherom“, mianowicie przeciwko radcy gminnemu Frauenbergerowi i postłowi i radcy gminnemu Noskem, muszę stwierdzić, jako naoczny świadek tych scen, iż prowokatorami byli głównie żydzi. Kiedy bowiem wychodził z ratusza Frauenberger, krzyknął kroczący obok niego jakiś hebrajczyk: „Pereat Lueger!“ co podziało naturalnie wielce drażniąc na tłum, z którego odezwały się w odpowiedzi okrzyki przeciwko żydom i ich służalcem. W tym wypadku drwił sobie tłum tylko właściciel tego „pioniera postępu“, kroczącego pod eskortą aż pięciu policjantów i na tem był koniec.

Donioślejszym daleko było zajście z postłem Noskem, znanym i zwanym powszechnie w Wiedniu „advokatem żydostwa i jeneralným przedstawicielem akcyjnych Towarzystw ubezpieczenia“. Oburzenie przeciwko temu wielce niepopularnemu mężowi było istotnie wielkie w tłumie, wśród którego przebiegał on się, idąc z ratusza do parlamentu, czego, znając swoją niepopularność, stanowczo powinien był zaniechać. Brawura ta działała sama przez się wyzywająco. Wołano też: „Wstyd i hańba parobkowi żydów! Precz z wrogiem!“ i t. p., ale nikt nie targnął się na niego, idącego później pod osłoną znanego prze-

wódcy antysemitów z dzielnicy Margarethen, Schwarza. Dopiero kiedy Noskem narzucił się na obrońcę pewien reporter jednego z tutejszych żydowskich dzienników i ten nieproszony obrońca zaczął się zachowywać impertynencko i wyzywająco, a potem trącał brutalnie, co sam widziałem, stojących w drodze, a właściwie cisniętych z obydwóch stron przez tłum. Zapelniający ulicę, którą szedł poseł Noske, w końcu zaś poczał się bić z jakimś mężczyzną, dopiero wówczas rozpoczęła się bójka na laski i zamieszanie, przy którym plwano na posła Noskego i przy którym miał tenże dostać szturchańca od jakiegoś studenta. Dziwnym sposobem zamilczają żydowskie dzienniki nazwisko „ranrego pisarza“, którego ktoś z tłumu smagnął laską. Z pewnością są takie zajścia wielce ubolewania godne, jeśli jednak uliczne wykroczenia zasługują na naganą i karę, to niemniej zasługuje na nie wyzywające zachowanie się i brawura, niebędąca wcale na miejscu. Policyjnie dochodzenia i prawdopodobna rozprawa, gdyż „winnego“ miano schwytać, wysławić tę sprawę zagmatwaną przez wymienione dzienniki. Tymczasem prasa żydowska aż ochrypla od krzyku za policją. Zaprowadzenie stanu obłężenia w Wiedniu byłoby, według jej zdania, najmniejszą karą za te „przestępstwa“. Papież nie pomógł, posłannictwo kardynała Schönborna spełzło na niczem, napróżno *N. fr. Presse* i inne pokrewne organy zebrały pomocy w Rzymie, teraz szka „postęp“ obrony w policji i w stanie obłężenia. Co przyniesie jutrzejszy ponowny wybór prezydenta miasta? Ostatecznie rozwiązanie Rady miejskiej i nowe wybory, przy których z pewnością „postęp“ żydowskiego wyznania nie odniesie zwycięstwa.

Z FRANCJI.

Obecnie ogólną uwagę zwraca we Francji projekt wystawienia pomnika poległym żołnierzom w 1870 i 1871 r. Pierwszą myśl podał rząd, a głównie prezes ministrów, Ribot. Dziennik *Matin*, idąc drogą modną, zapytał kilkanaście wybitniejszych osób, co myślą o tym zamiarze i niektóre odpowiedzi są bardzo interesujące. Juljusz Simon sądzi, że pomnik ma wszelkie prawo istnienia, jeżeli tylko będzie wyłącznie poświęcony żołnierzom, padłym w obronie ojczyzny. Gdyby zaś miał on uświetniać nieszczęsną epokę, to myśl wydałaby mu się bardzo dziwną. Przypomina ona szablę honorową, którą damy chciały ofiarować jenerałowi Lamorieiere, dowódcy wojsk papieskich. Ten jednak po bitwie pod Castelfidardo dar odrzucił i wyrzekł pamiętne słowa: „Pogromu się nie uwielbia“. Poseł radykalny, Alfons Humbert, prezes gminnej Rady paryskiej, z przedłożenia Ribota jest zachwycony i oświadcza, że pomnik będzie nieustannym przypomnieniem klęski i zachętą do odwetu. Dawny minister wojny, jenerał du Barral, protestuje silnie przeciwko pomnikowi. Mówi on, iż nikt nie stawiał pomników bohaterskiej gwardji z pod Waterloo, ani rycerzom z pod Creę, Poitiers i Rossbach. W Niemczech nikt nigdy nie pomyślał o uświęceniu klęski pod Jeną. Pomnik Gambetty, u którego stóp płacze pokonana Francja, wystarcza aż nadto do przypominania wojny 1870 roku. Kilku poetów wynosi pod obłoki myśl Ribota i w podniosłych wierszach stawia już naprzód pomnik. Niestety! poeta zostanie zawsze poetą, a rzeczywistość rzeczywistością. Ta ostatnia dość smutnie się przedstawia, a klęski, poniesione pod Wörth, Gravelotte, Mars-la-Tour, Sedanem i wreszcie kapitulacja Paryża nie są czynami, któreby uświetniać należało.

Zresztą, jeżeli armja napoleońska biła się znakomicie, a gwardja cesarska, z równą odwagą gi-

nęła pod Saint Privat, jak stara pod Waterloo, to żołnierze Rzeczypospolitej fatalnie uciekali i oprócz małego zwycięstwa pod Orleanem, nigdzie nie dotrzymali placu Niemcom, pomimo nawet przewagi liczebnej. Nie ma więc z czem występować i czem szcycić się. Nawet w Grecji, gdzie panowała moda stawiania pomników, żołnierze polegli pod Termopilami, zostali cicho pochowani i na ich grobie nie położono nawet zwykłego kamienia z napisem. A jednakże byli to prawdziwi bohaterowie!

Francuski minister wyznań i oświaty Poincaré, wystosował do arcybiskupa w Cambrai pismo, w którym żąda, aby arcybiskup powstrzymał proboszczów swojej diecezji, od wrogięgo występowania przeciwko ustawie o opodatkowaniu kongregacji duchownych. Arcybiskup odpowiedział w dumnym liście, że on sam uważa to prawo jako bezprawie i nie czuje się w obowiązku dawać proboszczom jakiegokolwiek napomnień, gdyż każdy obywatel ma prawo krytykować postępowanie rządowe. Poseł Goblet z tego powodu, ma wnieść w Izbie interpelację i zapytać ministra wyznań, jakie kroki będą przedsięwzięte przeciwko arcybiskupowi?

ZE ŚWIATA.

Wiedeń, 30 maja.

(List oryginalny Głosu Narodu).

Wczoraj, w wielkiej sali ratuszowej, po raz pierwszy od lat trzydziestu, zmierzyło się stronnictwo ludowe z liberałami wiedeńskimi. Szło o wybór burmistrza, na opróżnione miejsce po drze Grueblu. Jedynym kandydatem był dr Lueger, przewodzący antysemitów, lecz ten dopiero przy trzecim głosowaniu, otrzymał wymaganą większość 70 głosów. Na wielkie wszystkich zdziwienie, zrzekł się on tej godności i zarządził czwarte głosowanie. W niem, dostał już tylko 65 głosów. Stało się tedy, co było do przewidzenia. Rada miejska zostanie rozwiązana i rozpisane będą nowe wybory. W tym wypadku, dr Lueger wykaże, iż nie tylko jest znakomitym szefem partii antysemitycznej, ale zarazem wytrawnym politykiem. Z niepewną większością nie mógł rządzić, gdyż przy pierwszej lepszej sposobności, mógłby przepaść z postawionym przez siebie wnioskiem i musiałby zrezygnować, jak to uczynił jego poprzednik. Wolał więc odwołać się do ludności stolicy, bo jest pewnym, że przy przyszłych wyborach antysemita wejdą do Rady w znacznie większej liczbie i wtenczas będzie mógł śmiało rozpocząć kampanję z wrogiem i zbutwiałym liberalizmem. Tymczasem, zarząd gminy, spocznie w rękach komisarza wyznaczonego przez namiestnika hr. Kilmansegga i nad pięknym modrym Dunajem, przypomną się chwilowo czasy, kiedy czapka z dwugłowym orłem, bezpodzielnie panowała nad poczciwym mieszczaństwem starej Vindobony.

Czwarty dzień letnich wyścigów, wcale niespodziewanie zgromadził dość liczną publiczność na Freudenu. Biegi, oprócz oficerskiego, nie były bardzo interesujące, a najwyższa nagroda wynosiła zaledwie 7000 koron. W oficerskim steeple-chase, pierwszy przybył do mety nadporucznik hr. Chorinsky, na 4-ro letniej klaczy „Estrella“. Drugim był rotmistrz Hoffmann na własnym koniu „Blasius“. Nie obyło się bez spadnięć, ale szczęściem bez szwanku dla stron obydwóch. Nagroda 2000 koron, bez prezentu honorowego.

Wczoraj zmarł nagle baron von Falke, szef sekcyjny w ministerstwie spraw zewnętrznych i prezes Stowarzyszenia urzędniczego w monarchji austro-węgierskiej. Urodził się w Offen 1827 r. Uczęszczał na wydział prawniczy, a następnie filozoficzny w Peszcie. Gdy 1848 r. wzbudziła się idea wolności, był jednym z pierwszych, którzy stanęli pod jej sztandarem. To mu nawet później zaszkodziło w jego karierze politycznej, ale nigdy nie załował popełnionego kroku i zawsze powtarzał, że dla Węgier poświęcił ostatnią kroplę krwi.

Po przebyciu pierwszych szczyblu kariery urzędniczej, w r. 1867 dostał się do ministerstwa spraw zewnętrznych i do końca życia pracował w biurze dziennikarsko-literackim. Swojami elaboratami zwrócił uwagę hr. Beusta i hr. Andrassy'ego i zaczął szybciej awansować. Miał wybitne zdolności, nazwyczaj gładkie obejście i wielką słodycz charakteru. O nim też można powiedzieć, że nie miał wrogów, tylko samych życzliwych i przyjaciół.

Przed kilku tygodniami donosiłem o przyaresztowaniu fałszywej hrabiny Leiningen. Utrzymała ona wielki dom i w towarzystwie bardzo pięknej Angielki ukazywała się po pierwszorzędnym miejscach publicznych. Policja wysledziła, że żyła z wyzysku, naciągając kupców, restaura-

torów itd. Na mocy skargi, wniesionej przez kilku przemysłowców, pociągnięto ją do odpowiedzialności sądowej. Sprawa toczyła się we środę w miejskim sądzie delegowanym.

Na zapytanie sędziego, jak się nazywa i wiele ma lat? — odpowiedziała:

— Nazywam się Marja hrabina Leiningen i liczę 54 lat.

Sędzia: — Pani nazywasz się Marja Zeitelberger i nigdy nie byłaś żoną hr. Leiningen.

Obwiniona: — Ślub został zawarty w Londynie przed notariuszem.

Sędzia: — Kłamstwo! Jeneralny konsul austriacki w Londynie donosi, że podobny związek nigdzie nie został zawarty. Przytem, jako katoliczka, popełniłabyś pani bigamię, bo pierwszy jej mąż żyje dotąd w Zagrzebiu. Zameldowałaś także fałszywie pannę Alicję Brewster i nazwałaś ją swoją córką.

Obwiniona: — Adoptowałam ją za zgodą hr. Leiningena.

Następnie sędzia odczytuje zeznania świadków i raporty konsulów z Rio-Janeiro i Buenos-Ayres. Damulka żyła sobie tam wesoło i zebrała nawet gruby kapitał. Jako dobra patriotka, nie chciała tracić pieniędzy zagranicą i przywoziła je do Wiednia. Tutaj postarała się prędko wszystko stracić, a gdy brakło gotówki, zaczęła robić długi. Ponieważ nie wszyscy świadkowie się stawili, więc sprawę sędzia odroczył do dnia następnego. Pani Zeitelberger, mimo spóźnionego wieku, jest jeszcze dziś przystojną kobietą i kokieteryjnie rzuca wzrok na sędziego, prokuratora i swego adwokata. Niewiele jej to jednak pomoże.

Pani Ilka Palmay wyjechała wczoraj do Londynu, gdzie z operetkową trupą niemiecką będzie występowała przez cały miesiąc czerwiec. Po raz pierwszy odegra rolę Gagi w „Ptasniku tyrolskim“.

Swoj.

JAPONJA DZISIEJSZA

17

(Ciąg dalszy).

Dom Japoński.

W zakresie budownictwa naród japoński, oprócz świątyni, nie stworzył nic poważniejszego, imponującego rozmiarem lub artystem.

Nawet i owe świątynie, ściśle biorąc, są to olbrzymie szopy, z dachami wzniesionymi na sposób chiński, o kilku kondygnacjach, wspierających się na słupach drewnianych.

W świątyniach tych interesują podróżnika jedynie akcesoria, ozdoby i inne przedmioty niemające związku z budową. Linij biegnących w jakimś porządku, tworzących całość architektoniczną, nie ma tam wcale.

Mieszkańcy Japonji nie znają sztuki budownictwa. W tym kraju, przeważnie rolniczym, pozbawionym żelaza, dom jest starodawną chatą, nieco ulepszoną. Dach, dawniej słomiany, zastąpiony został dachówką i łupkiem, maty, zastępujące wejście, zamieniono na drzwi — i oto wszystko.

Dom japoński jest zwykle mały i niski. Budynek parterowy stanowi niejako typ tutejszego domu mieszkalnego. Czasami, bardzo rzadko, zdarzy się dojrzeć jedno piętro. Domy dwupiętrowe zupełnie są nieznanne Japończykom.

Wyobraźmy sobie kwadrat z kamieni ułożony na ziemi, bez fundamentu, na wysokość mniej więcej jednej stopy, na tym kwadracie ściany z drzewa zaledwie z gruba ociosane; wszystko to pokryte dachem: oto dom japoński.

Ściany wewnętrznych nie ma wcale; zastępują je parawany przesuwane, pozwalające każdej chwili podzielić dowolnie całe mieszkanie.

Domy zazwyczaj nie są zamykane; drzwi zwykle przedstawiają się w postaci kilku desek, przesuwających się wzdłuż ściany po umyślnie na ten cel urządzonym rowku. Przypomina to mniej więcej drzwi w naszych wagonach tramwajowych.

Okna w podobny sposób są urządzone i na noc szczelnie bywają zamykane. W oknach szyb nie ma wcale. Zastępują je arkusze papieru woskowanego.

Ściany od strony wewnętrznej wyklejone są papierem, pomalowanym jaskrawo. Zewnętrzna strona domów również często w podobny sposób bywa przystrojana.

Główne wejście stanowi otwór stosunkowo dosyć niski. Wchodząc, zostawia się przy wejściu obuwie. Zamiast podłogi całe mieszkanie zajmuje

rodzaj estrady, wzniesionej na pół stopy. Podłoga ta w izbach przeznaczonych na sypialnie lub pokoje przyjęć, pokryta jest matami; w przedpokoju i kuchni pomalowana bywa olejno i starannie utrzymywana.

Maty białe, grube, miękkie, wyścielają prawie całe mieszkanie. Są to zwykle kawałki sześć stóp długie, a trzy szerokie; leżą one obok drugich. Zastępują one meble, dywany i są wogóle wyrazem komfortu japońskiego. Ilością mat oznacza się zamieszkanie domu, mówiąc naprzykład, że ktoś zajmuje mieszkanie złożone z trzech pokoi po trzy, pięć, lub więcej mat.

Pewna część domu przeznaczona jest na rodzaj antresoli, na którą wchodzi się po drabinie. Zarówno antresola, jak i zresztą dom cały jest tak filigranowy, delikatny, że zwykle pod stopami Europejczyka, przyzwyczajonego do ciężkiego chodu, drży cały.

Dachy bezkształtne pokrywają zwykle gonty sosnowe lub kora z drzewa cedrowego; często też spotkać można dachówkę, pomalowaną na kolor czerwony według mody chińskiej.

Dachy świątyni Szinto zawsze pokryte są gontami lub korą. Przybytki Buddy poznać można zaraz po dachówce glinianej lub łupkowej. Chaty wiejskie kryte są zawsze słomą i przyozdobiane na krańcu wierzchnim zielenią lub kwiatami.

Mebli w mieszkaniu nie ma żadnych. Japończycy spiąją na ziemi, a raczej na cienkich materacach bawełnianych, które wieczorem rozkładają na matach, a zrana usuwają i umieszczają na antresoli. Sposób ten pozwala bardzo łatwo urządzić sypialnię w każdym pokoju. W koszarach wojskowych i w więzieniach również jest to korzystnym, gdyż nie traci się daremnej przestrzeni na łóżko lub tapczan.

Spożywanie potraw również odbywa się siedząc na ziemi, przy niziutkich stolikach z bambusu albo laki.

Tak więc w mieszkaniu, prócz mat i kilku stolików nie ma nic więcej. Przedmioty cenniejsze Japończyk przechowuje w osobnym, małym budynku, stojącym tuż obok domu zbudowanym z gliny i wapna.

W wielkiej wazie miedzianej dniem i nocą podczas zimy zarzą się węgle drewniane. Do okola ogniska tego zasiada na matach rodzina cała, pracuje tutaj, bawi się, czyta, lub rozmawia.

Zarówno mężczyźni jak kobiety, zapalają co chwilę u tego ogniska małą fajeczkę, napełnioną tytoniem, w dole tak szczupłej, że wystarcza zaciągnąć trzy lub cztery razy, by wypalić całą zawartość.

Innych ognisk nie ma w całym domu. Jedno wyobrazić sobie można, jak miłym musi być być w takim mieszkaniu, pełnym szpar.

Wieczorem zapalają Japończycy lampy olejowe. Dawniejsze lichtarze i kandelabry zupełnie zostały wycofane.

Bardzo często domek otoczony jest ogrodem małym. I w tym wypadku przejawia się upodobanie Japończyków do wszystkiego, co drobne, co u nas mogłoby zaledwie uchodzić za zabawkę.

Już to, co prawda, Japończyk przeciętne życie swoje uważa jako zabawkę. Zwyczaje towarzyskie przypominają zabawy naszych dzieci. Dziwny naród; wzrasta, a nie dojrzewa. Japończyk, tak samo jak każdy inny, rodzi się dzieckiem, ale też niemal dzieckiem umiera, chociaż dochodzi do lat późnych.

Wszystko, zaczawszy od domów, ma rozmiary zabawki dziecinnej. W ogródkach drzewka małe, dochodzące do pięciu lub sześciu stóp wysokości; ścieżyny wąskie, wystarczające ledwie dla lalki lub dziecka.

Herbatę podają w kubkach z laki lub porcelany, tak małych, że wróbel nie mógłby się w nich wykąpać. Jedzenie, składające się przeważnie z ryżu, Japończyk spożywa na talerzyku mniejszym od naszego spodka.

Z jaką przyjemnością wzrok Europejczyka, zrażony ciągłym widokiem tego życia miniaturowego, biegnie ku górcom olbrzymim, pokrytym wysokimi drzewami, widniejącym na krańcu horyzontu!

Teatr.

W ogólnym pędzie porzucania dawnych zwyczajów i przyswajania sobie wszystkiego co euro-

pejskie, starodawny teatr japoński zaczyna ustępować miejsca teatrowi nowoczesnemu.

Na szczęście istnieje jeszcze pewna liczba dawnych artystów, których rodzice byli już aktorami od kilku, a nawet kilkunastu pokoleń. Przywiązani gorąco do sztuki narodowej, z czią niemal przechowują zwyczaje i tajniki dawnego teatru.

Najstawniejszym pomiędzy nimi jest Johikawa Danzuro, przenoszący się ustawicznie z miejsca na miejsce, czyli mówiąc językiem nowoczesnym, urządzający ciągle „tournées artystyczne“. Jak wielką jest jego sława i jak dalece cenionym jest jego talent, dosyć powiedzieć, że za szereg składający się z 20 widowisk, Johikawa pobiera około 2000 zfr., sumę na stosunki japońskie bardzo znaczną.

Byłem obecnym na tego rodzaju widowisk w Tokio. Wydawało mi się o wiele lepszym, aniżeli inne podobne, w Kioto i Jokohamie.

Fronton teatru nie przedstawia nic szczególnego. Wnętrze tworzy salę formy mniej więcej kwadratowej, niewielkich rozmiarów. Parter cały podzielony jest przegródkami na małe klatki, leżące tuż obok siebie. W każdej takiej klatce rozkłada się na matach pięć lub sześć osób. Dookoła sali biegnie rodzaj ścieżki, czy też estrady męskiej, równającej się poziomem z główną estradą, stanowiącą scenę. Po ścieżce tej wchodzi i schodzą ze sceny aktorzy.

Po za parterem, dookoła dwa piętra łóż, urządzonych w sposób klatkowy, tak samo jak i parter, a dalej galerje z gankami otwartymi, z widokiem na ogrody, otaczające teatr. Przez galerjeowe dopływa wciąż do teatru świeże powietrze. Warunek to niezbędny, inaczej bowiem niepodobna byłoby wytrzymać w budzie dusznej, zamkniętej, tembardziej, że widowiska tutejsze trwają zwykle 10 do 12 godzin.

Przeszło tysiąc osób obecnych było na przedstawieniu, które zaczęło się o 9 zrana, a miało skończyć się o 7 wieczorem. Nie są to godziny stałe teatralne. Czasami widowisko zaczyna się w południe i trwa do północy. Trzeba nielada cierpliwości i zamilowania do teatru, by wystuchać przedstawienia od początku do końca. Widzowie, przyzwyczajeni do tego, przynoszą z sobą jedzenie i na miejscu gotują herbatę.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Cześć urzędowa.

Mianowania. Minister wyznań i oświecenia, przyznał począwszy od 1 września 1895, ósmą rangę służbową następującym profesorom szkół średnich a mianowicie: Alojzemu Starzewskiemu, profesorowi gimnazjum w Brzeżanach; Karolowi Polanskiemu, prof. gimn. w Kołomyi; drzewiarstwu Tomaszowi Tomaszewskiemu, prof. gimn. św. Anny w Krakowie; Antoniemu Soświńskiemu, prof. gimn. III w Krakowie; Józefowi Winkowskiemu, prof. gimn. II w Lwowie; Franciszkowi Terlikowskiemu, prof. gimn. Franciszka Józefa we Lwowie; Tadeuszowi Kilarskiemu, prof. gimn. Franciszka Józefa we Lwowie; Janowi Frydrychowi, prof. gimn. IV we Lwowie; Władysławowi Fronczakowi, prof. gimn. IV we Lwowie; Leonowi Rudnickiemu, prof. gimn. IV we Lwowie; Ignacemu Kościńskiemu, prof. gimn. w Podgórzu; Józefowi Flisowi, prof. gimn. w owym Sączu; Janowi Wachnianinowi, prof. gimn. w Stryju; ks. Janowi Kosteckiemu, prof. gimn. w Stryju; Ignacemu Hozzowskiemu, prof. gimn. w Wadowicach; Karolowi Kunzowi, prof. szkoły realnej w Krakowie; Czesławowi Pieniążkowi, prof. szkoły realnej w Krakowie; Kajetanowi Kościńskiemu, prof. szkoły realnej w Krakowie; Antoniemu Sokółowskiemu, prof. szkoły realnej we Lwowie; Robertowi Rischce, prof. szkoły realnej we Lwowie; Edmundowi Bączalskiemu, prof. szkoły realnej w Stanisławowie; Karolowi Góreckiemu, prof. szkoły realnej w Stanisławowie; Eustachemu Lewickiemu, prof. szkoły realnej w Stanisławowie; Karolowi Barowiczce, prof. szkoły realnej w Stanisławowie; Janowi Eiseltowi, prof. szkoły realnej w Stanisławowie; Janowi Langowi, prof. szkoły realnej w Tarnopolu.

Przeniesienia. Namiestnik przeniósł praktykanta burownictwa Michała Morawieckiego z Tarnopola do Lwowa.

Koarkasy. Rozpisano konkurs na posadę ekspedjenta przy urzędzie pocztowym w Stratyńcu w powiecie Rohatyńskim.

Posada sekretarza Rady przy sądzie obwodowym w Sanoku z poborami VIII klasy rangi jest do obsadzenia. Ubiegający się o tę, ewentualnie o taką posadę przy innym sądzie kolegiatnym Galicji wschodniej opróżnić się mogąca, wniosą swoje należycie udokumentowane podania w drodze przepisanej do 20 czerwca 1895 do prezydium sądu obwodowego w Sanoku.

Pasada rady sądu krajowego przy sądzie krajowym we Lwowie z poborami VII klasy rangi jest do obsadzenia. Ubiegający się o tę, ewentualnie o taką posadę przy innym sądzie kolegiatnym Galicji wschodniej opróżnić się mogąca, wniosą swoje należycie udokumentowane podania w drodze przepisanej najpóźniej do 20 czerwca 1895 do prezydium sądu krajowego we Lwowie.

(Gazeta lwowska nr 125.)

FEJLETON.

JAN WILK

130

POWIEŚĆ

Emila Richebourg'a.

(Ciąg dalszy).

Teraz Leon o mało nie padł tknięty apopleksją.

— Chciałem zrazu wezwać pana barona do Amsterdamu — mówił dalej bankier zwolna — aby porozumieć się ostatecznie co do tej sprawy bardzo ważnej. Pomyślałem jednak, że stosownie będzie, żebym ja sam odwiedził w Paryżu pana barona.

— Jako, panie Van-Ossen, trudziłeś się po to aż do Paryża?

— Nie tylko dla tej jednej sprawy wyłącznie... miałem jeszcze i coś więcej tu do załatwienia.

— Byłbym udał się najchętniej do Amsterdamu, wezwany przez pana.

— Nie wątpię o tem, panie baronie.

— Koniec końców, panie Van-Ossen, ta suma?.....

— Z kilkunastu milionów...

— Skądże pochodzi?...

— Z Batawji.

Baron drgnął.

— Te miliony stanowią część spadku po świętej pamięci margrabi de Chamarande, twoim bracie, panie baronie.

— Rzeczywiście?!

— Pojmuję pańskie zdziwienie. Wiele szczegółów nie doszło wcale do pana barona. Utonęły one wraz z panem margrabią w głębi Oceanu.

Tu powtórzył pan Van-Ossen wszystko o czem wiemy od dawna.

— Co się stało z pełnomocnikiem brata pańskiego, Karolem Chevry, po widzeniu się jego z moim dziadkiem? O tem nie mogłem się dotąd dowiedzieć. Daremnie szukałem go, jak szpilki po całej Francji i Anglii. Sądzę, że ten człowiek nie żyje od dawna. Może i on w morzu utonął, jak margrabi de Chamarande.... Otóż, panie baronie, stosownie do umowy, zawartej między moim dziadkiem a Karolem Chevry, kapitał, złożony u nas w roku 1853, rósł i obrzyniał przez rozmaite, nader szczęśliwe obroty.

Leon kręcił się niespokojnie.

— A obecnie, panie Van-Ossen — spytał wahająco — do jakiej sumy doszedł ów kapitał?

— Do dwudziestu milionów, panie baronie.

— Dwadzieścia milionów! — wykrzyknął baron.

— Zaręczam panu baronowi, że nie idzie mi zupełnie o obracanie nadal tą sumą. Radbym też jak najprędzej załatwić się z rachunkiem „Chamarande“ i wymazać go raz na zawsze z moich ksiąg, bo tak wielki kapitał już mi zawadza.

— Pojmuję to najzupełniej, panie Van-Ossen... Sądzę jednak, że nie natrafisz pod tym względem na żadne trudności.

— I ja spodziewam się tego.

— Margrabi de Chamarande, jak panu wiadomo zapewne, miał tylko brata jednego, a tym ja jestem.

— Istotnie, prawda.

— A więc i jego spadkobiercą jednym, jedynym...

Bankier skinął głową za całą odpowiedź.

— Dwadzieścia milionów! dwadzieścia milionów! — powtarzał Leon, odchodząc prawie od zmysłów. — One do mnie należą, do mnie, panie Van Ossen!

— Tak i ja sądzę, panie baronie.

— Ach! — baron wykrzyknął pełen szału gorączkowego. — Jakże zdołam wyrazić panu moją wdzięczność, moje uwielbienie! Mowa ludzka na to za uboga... Jesteś, panie Van-Ossen, najlepszym, najzaczniejszym z ludzi!

Zerwał się z fotelu i zaczął ścisnąć ręce bankiera, jakby mu je chciał pogruchotać, mało brakowało, byłby go ujął w ramiona i serdecznie ucałował. Po chwili jednak ochłonął z pierwszego wrażenia.

— Kiedy tylko zechcesz, panie Van-Ossen, udam się osobiście do Amsterdamu.

— Im prędzej, tem lepiej, panie baronie.
— W Paryżu nic mnie nie zatrzymuje. Mogę wyjechać jutro... nawet jeszcze dziś wieczorem....

— A czy masz, panie baronie, w rękach wszystkie niezbędne papiery?

— Mam. Pełnomocnictwo, wystawione mi przez brata. Metrykę ślubną mojej matki, Cecylji Baubant, margrabin de Chamarande i drugą, gdy poślubiła mego ojca, barona de Simaise. Świadcstwo zejścia z tego świata moich rodziców i moją metrykę chrztu.

— I to już wszystko?

Baron mocno pomieszany, spojrział niespokojnie na bankiera.

— Czyż tego nie dosyć? — wykrztusił głosem niepewnym.

— Potrzeba ci będzie jeszcze, panie baronie (tak sądzę przynajmniej) drugiego świadectwa śmierci.

— Rozumiem. Po moim bracie.... Ależ on zginął na morzu. Wszak i pan nie możesz wątpić o tem. Czekam tylko, żeby minęło lat trzydzieści, prawem przepisanych, aby otrzymać akt urzędowy, potwierdzający jego zejście z tego świata. Zresztą pełnomocnictwo, udzielone mi przez mego brata, upoważnia mnie zupełnie do zarządzania jego majątkiem i może bezpiecznie zastąpić akt pośmiertny.

Bankier potrząsał głową przecząco.

— Nie mówię o tym akcie, poświadczającym zgon margrabięgo.

— Ach!.... Teraz już zupełnie nie pojmuje....

— Wszak pański brat ożenił się był w Batawji?

Piorun, padający w środek gabinetu, nie mógłby być więcej przerazić Leona, niż słowa wycedzone zwolna przez bankiera. Drgnął kurczowo i cały pozieleniał. Otrząsnął się jednak szybko z chwilowej słabości, przywołując na pomoc całą zuchwałą, a wrodzoną mu bezczelność.

— Nie sądzę — bąknął.

— Czyż nie przywiózł z sobą do Francji młodej kobiety? — spytał powtórnie bankier.

— Tak... rzeczywiście... młodą Angielkę... swoją metresę — odpowiedział.

— Metresę? Naprawdę, słowa twoje, panie baronie, dziwią mnie niezmiernie.

— Z jakiego powodu?

— Bo zdajesz się nie wiedzieć, że brat pański był uciecwie ożeniony.

— Ależ nie był nigdy żonatym, jako żywo!

— Mylisz się, panie baronie. Ta młoda Angielka nie była jego metresą, ale żoną prawnie poślubioną i z nią to, z margrabiną de Chamarande, brat pański przybył do Francji.

— Teraz z kolei ty mnie wprawiasz w nielada zdumienie, panie Van-Ossen.

— Nie wiedziałeś więc wcale, panie baronie, o ślubie twego brata?

— Słyszę o tem po raz pierwszy i mimo, że pan to potwierdzasz, nie mogę uwierzyć w coś podobnego.

— Koniec końców — bankier dodał z udaną dobroduszością — jest możebnem, żeś o tem nie wiedział, panie baronie. Dzieją się czasem w życiu rzeczy tak nadzwyczajne!... Ale mimo to, fakt niezbity, faktem pozostaje. Zaręczam panu za tegoż autentyczność, a nawet na żądanie będę mógł złożyć dowód tego czarny na białem. Potrzebuję tylko napisać po to do konsulatu francuskiego w Batawji, a przysła mi akt ślubny, u nich w księgach metrykalnych zapisany.

Baron uczył, że mu się grunt z pod nóg usuwał. Zdawało mu się, że przed sobą ujrzał nagle straszną głowę Meduzy.

— Margrabi de Chamarande przyznał w ślubnej intercyzie Lucji Glandas wspólność całego swego majątku — prowadził rzecz dalej bankier. — Margrabi de Chamarande, według praw francuskich, jest naturalną spadkobierczynią swego męża. Zrozumiesz teraz, panie baronie, że nie mogę inaczej złożyć w twoje ręce owych milionów, tylko, jeżeli zażądacie ich państwo razem. Chyba, że przedstawisz mi pan akt zejścia z tego świata margrabin de Chamarande, urodzonej Glandas. Z tego widzisz, panie baronie, w jak niemiłym znajduję się położeniu i jak potrzebowałem gwałtownie porozumieć się z tobą w tej sprawie...

(Ciąg dalszy nastąpi).

KRONIKA

Kraków dnia 1 czerwca.

Kalendarz kościelny. Dziś 1 czerwca, wigilia, św. Nikodema męczennika, jutro Zesłanie Ducha świętego, św. Erazma biskupa męczennika i Eugenjusza papieża; pojutrze poniedziałek świąteczny, św. Klotyldy panny.

Jutro w kościele N. Panny Marji kazanie, a następnie sumę pontyfikalnie celebrować będzie ks. prałat Krzemiński, archipresbiter kościoła Marjańskiego.

W kościele OO. Kapucynów uroczystość św. Erazma. Pojutrze w kościele Marjańskim kazanie o godzinie 10 wypowie ks. Stef. Skoczylski, sumę następnie odprawi ks. kan. Wojciechowski.

W kościele św. Florjana odpust bracki.

Kalendarz myśliwski. Począwszy od 1 czerwca wolno polować na kozły (rogacze). Na inną zwierzyńnię przypada czas ochrony.

Kalendarz rybacki. W czerwcu wolno łowić: łososia, pstrąga, szczupaka, lipienia, głowacice, bolenia, jazia, świnkę, czopa i wyroźuba. Czas ochronny przypada na: czeczuga, sandacza, leszcza, klonka, brzanę, brzań, cyrte i weggorza.

Kalendarz astronomiczny. Wschód słońca rozpoczął się dziś o godzinie 3 minut 36; zachód przypada o godzinie 7 minut 39; długość dnia godzin 16 minuta 3.

Temperatura rano + 10 C

Rocznice historyczne. Panowanie Bolesława Wstydlwego, było pełne klęsk i zawichrzeń, a szczególnie napad Tatarów zniszczył Polskę. Po klęskach dźwiga się zwykle duch rycerski w narodach niestrawionych zepsuciem, to też i po tatarskim pogromie, skrzepiła się Polska do nowych zapasów i dnia 1 czerwca 1263 r. zdobył Bolesław Wstydlwy Podlasie na Jadźwingach, złamawszy ich na zawsze w bitwie pod Zawichostem.

Kupujcie tylko u chrześcijan!

Pamiętajmy o gimnazjum polskiem w Cieszynie!

Szanownych naszych Czytelników prosimy, aby raczyli uwiadomić swoich znajomych, że każdy nowo-przystępujący abonent „Głosu Narodu”, który złoży prenumeratę za 4 miesiące, t. j. do końca września r. b. (na prowincji 6 zbr. 70 ct., w mieście 5 zbr 35 ct.) otrzyma bezpłatnie 2 tomy powieści „Jan Wilk”. Prenumeratorowie miesięczni dopłacają za te dwa tomy 50 centów. Zapas odbitek tej powieści jest już na wyczerpaniu.

Z powodu uroczystego święta Zesłania Ducha św., które przypada w jutrzejszą niedzielę, numer „Głosu Narodu” z datą 2 czerwca wyjdzie już dziś wieczorem. Szan. Abonenci zechcą, go odbierać dzisiaj, między szóstą a siódmą w naszej Administracji, która jutro będzie zamknięta.

Książe-biskup Puzyna, który już powrócił z wizytacji kanonicznej dekanatu bolechowickiego, w pierwszy dzień Zielonych świątek będzie celebrował w katedrze na Wawelu.

Zebranie członków krakowskiego oddziału Towarzystwa przyrodników im Kopernika odbędzie się dziś w sobotę d. 1 czerwca b. r. o godz. 6 wieczorem w sali fizycznej, uniwersytetu (Collegjum phisicum). Na porządku dziennym: 1) Prof. dr E. Janczewski. O krzyżowaniu gatunków w rodzaju Anemone. 2) Dr J. Zanietowski. Zmiany elektrotoniczne pobudliwości nerwowej (badania zapomocą rozbrojenia kondensatora).

Towarzystwo lekarskie krakowskie odbędzie we środę dnia 5-go czerwca b. r. o godzinie 6-tej wieczorem w sali Sniadeckich Collegjum novum posiedzenie zwyczajne, na którym prof. Pieniążek, przedstawi chorego ze swego oddziału, poczem będzie mówił prof. dr Bujwid: O wynikach badania wody gruntowej okolic Krakowa, wykonanych w roku zesłanym przez podkomisję wodociągową.

Pani Helena Modrzejewska (Chłapowska) przyjechała wczoraj o godzinie 9 wieczorem do Krakowa i zajęła mieszkanie w Grand-hotelu. Znakomita artystka przyjmuje dziś udział w próbach z „Niewinnych” Okońskiego i „Marji Stuart” Szyllera. Pierwszą z tych sztuk pani Modrzejewska rozpoczyna szereg swoich występów na scenie teatru miejskiego we wtorek, 4 czerwca. Dalsze występy pani Modrzejewskiej podaje repertuar teatralny.

„Bzy kwitną”, jedna z najładniejszych jednoktówek Zygmunta Przybylskiego, będzie odegraną dzisiaj na scenie teatru miejskiego, obok pełnej humoru i nadzwyczaj komicznych sytuacji, komedji starego Fredry „Rewolwern”. Nowa komedijka p. Przybylskiego cieszy się zasłużonym po-

wowzeniem na wszystkich scenach. W samej Warszawie Przybylskiego „Bzy” kwitły już 50 razy — u nas zaś zakwitną dzisiaj. Oby więc najpiękniejszą wonią owiały publiczność.

Wczorajsze przedstawienie w teatrze miejskim nie przyniosło celowi humanitarnemu, gdyż teatr świecił tak przerażającymi pustkami, jakich od dawna nie widziano. Zapowiedzianą „Walkę motyli” z powodu nagłego zastąpienia p. Sznage, zamieniono na „Uriela Akostę”, zmiana ta jednak w niczem nie wpłynęła na kasę.

Dzisiejsze przedstawienie jest popularne, jutro zaś dyrekcja daje przedstawienie na dochód kolonii wakacyjnych.

Klub cyklistów urzędu w dniach Świątecznych wycieczkę na rowerach do Biały.

Wycieczka. W niedzielę, dnia 9 czerwca 1895 roku, urzędu komitet Stowarzyszenia rękodzielników „Zgoda” w Krakowie na Panieńskie Skały wycieczkę. — Bilet wstępu od osoby 40 ct. — Familijny 1 zbr. Biletów nabyć można tylko za zwrotem zaproszenia w lokalu Stowarz., oraz przy wstępie na Panieńskich Skałach. Dochód z wycieczki przeznaczony na cel Stowarzyszenia „Zgoda”. Muzyka przygrywać będzie od godz. 2 po południu. Dla dogodności uczestników oczekiwać będą furmanki przy rogatce Wolskiej. W razie niepogody odbędzie się wycieczka dnia 16 czerwca r. b. — Na znak, że się odbędzie wycieczka, zostanie wywieszona chorągiew biało-czerwona w ogrodzie Stow. „Zgoda” przy ul. św. Tomasza l. 32.

W tych dniach odbyła się na dziedzińcu magistrackim lustracja wozów rzeźniczych i masarskich. Komisja złożona z pp. Szymkiewicza, radcy magistratu, Gędkła, komisarza targowego i Papęgo weterynarza miejskiego, znalazła wozy w pożądanym stanie, tak pod względem czystości, jak również co do wyglądu zewnętrznego — a to chlubnie świadczy o dbałości krakowskich chrześcijańskich majstrów cechu rzeźniczego.

Ulice Straszewskiego, Starowiślna i Warszawska zostały świeżo wyszutrowane a temi dniami szuter ugniata miejski walec parowy.

Wypadki dnia wczorajszego. Z Klasztoru PP. Felicianek zbiegła żydówka Estera Grünstein, która pozostawała tam od pewnego czasu dla przygotowania się do przyjęcia chrztu św. — W Zakładzie kontumacyjnym przytrzymaono Teofila Szłania za kradzież padłej świni, przeznaczonej przez weterynarza do sekcji i zakopania. Sprawcę kradzieży odesłano do aresztu policyjnego. — Do stróża domu l. 1 przy ul. Brackiej Jana Smrendy, przybłąkało się wczoraj o godz. wpół do 7 wieczorem nieznanne dziecko dwuletnie (chłopczyk).

O pożarze w Czarnej Wsi doszły nas wczoraj bliższe szczegóły już po ogłoszeniu pierwszej notatki. Otóż od ścianki w pracowni szewskiej p. Dobrzańskiego zajęły się skóry licznie tam złożone oraz obuwie przygotowane na dostawę dla armji. Wszystko to padło ofiarą ognia, który trwał od 1/2 do 12 w nocy aż do 2 nad ranem. Akcja ratunkowa pod kierownictwem p. Eminowicza była nader energiczna, znacznej straty wszelako nie dało się zapobiedz; wynosi ona około 4000 zbr.; wszystko co spłonęło, nie było asekurowane. P. Dobrzański szczególnym trafem podczas pożaru bawił w Wiedniu.

Nowy przemysł. Oto co żydzi wynaleźli, aby spokojnych a miłośniernych gojów trochę podskubać. W pociągach pospiesznych i pociągach osobowych dziennych pomiędzy Lwowem a Krakowem, na przestrzeni Lwów-Przemysł i odwrotnie, grasują od niejakiego czasu wędrowni partacze muzyczni, żydzi niedorostki, którzy na rozmaitych instrumentach muzycznych, jako to: skrzypcach, flecie, cymbałach itp., przechodząc w czasie jazdy pociągu po wszystkich przedziałach 1, 2 i 3-ciej klasy, przygrywają podróżnym, w okropny sposób drażniąc ich nerwy, a zaś po skończonym kociem koncercie, zdejmują z uszanowaniem kapelusze i przybrawszy cierpiący wyraz twarzy, nadstawiają arkusz nut i proszą o wsparcie.

Fortel ten znakomicie im się udaje, trafiają bowiem dość często na litościwych podróżnych, którzy i koron na wsparcie grającej nędzy żydowskiej nie szczędzą.

Konduktorzy klasowi o ile mogą powstrzymują natrętów, lecz wobec zuchwałości i arogancji wrodzonej rasie semickiej, z drugiej zaś strony wobec obrony starszych żydków, interwencja konduktorów jest w tym wypadku niedostateczną.

Mamy nadzieję, że dyrekcja ruchu kolei państwowej we Lwowie, gorliwie zajmie się wypto-

szaniem niepowołanych artystów żydowskich ciągów, i dzięki temu, podróżującą publiczność uchroni od nowej plagi.

Słuszna skarga. Z linii kolejowej Kraków-Lwów pisze nam jeden z przyjaciół: „Od 1 maja b. r., t. j. od nowego rozkładu jazdy, kursują przy pociągach nocnych nr 11 i 12, na przestrzeni Kraków-Lwów i odwrotnie, wagony I i II klasy odwiecznej konstrukcji, które nie tylko wadliwym, lecz wprost nieznośnym rozkładem miejsc tak są dla zdrowia podróżnych szkodliwe, że trudno się uchronić od nabawienia się reumatyzmu lub innych chorób. Przy najmniejszym bowiem uchyleniu drzwi, które dla pełniących służbę konduktorów dość często roztwierać się muszą, powstaje tak nieznośny przeciąg, że słusznie niejeden z podróżnych obawiać się musi o stratę zdrowia, a może nawet i życia. Tak miłych wagonów za nasze pieniądze dostarcza nam kolej Północna, która na mocy układu z jeneralną dyrekcją kolei państwowych do powyż wymienionych pociągów daje swoje wagony.

Dotychczas nikomu z organów kolejowych nawet na myśl nie przyszło przedstawić tę rzecz wyższej władzy, my zaś nadmieniamy, że w wypadku ujedysposycyji któregokolwiek z podróżnych nie ma się nawet gdzie położyć, bo ławki w tych wagonach są tak krótkie, a miejsca tak obliczone, że o wygodzie jakiegokolwiek mowy być nie może. Podając dyrekcjom ruchu sprawę tę do oceny i prosząc o usunięcie złego na przyszłość, jesteśmy w tem miłym położeniu, że możemy podać numera tych wozów, a mianowicie: Serja Abi nr 1564, 1570, 1588, 1575, 1576; serja Bi nr 2293, 2296, które koniecznej zmiany w pociągach nocnych na linii głównej z Krakowa do Lwowa potrzebują. Prosimy tedy o zmuszenie kolei Północnej do dostarczenia dla naszej wygody odpowiedniejszych wozów I i II klasy, niż dotychczas.”

Z Nowego Sącza piszą do nas: „Przed kilkoma laty, a właściwie możnaby powiedzieć śmiało przed kilkunastu laty, zaprowadziły zarządy kolejowe rozporządzenie o wydawaniu całych ładug wozowych piwa w święta uroczyste i niedziele. Ponieważ jestem wielkim nieprzyjacielem nieszanowania naszych świąt chrześcijańskich jak to każdemu chrześcijaninowi przystoi, wzburzony tem okropnie, zapytałem pewnego razu „żydka spedytora” u handłesa piwa Nowosądeckiego, dlaczego nie mogą sprowadzać piwa w dni powszednie? Na to dostałem odpowiedź następującą: „Na co nam sprowadzać w inne dni, skoro mamy pozwolenie a jak nam dyrekcja nie zrobi wigód, jakie my sobie życzymy, to nie budźmy sprowadzać tylko furami z Okocimy; więc to nas taniej wyniesie. Kolej zaś bojąc się, aby nie straciła naszego zarobku, musi nam dacz to, co my sobie winsujemy, w każdym zaś razie nam jest najwygodniej sprowadzać piwo w katolickie święta”.

Są to tylko pogroźki, któremi podobnie jak handlarz soli, niejaki p. Selig chciał władzę opanować taksamo i p. Mojsie chce się posługiwać. Otóż taką pogroźkę urządził pewien handlarz, o którym już wspominaliśmy, wierząc mocno w to, iż zarządy kolejowe ulegną się, lecz, niestety, grubo się pomylił! Lubo zaczął sprowadzać sol wozami z Bochni, kolej podwyższyła taryfę dla soli. Lecz nasz „furowoznik” co nie robi, oto wraca do kolei, przystaje na podwyższoną taryfę i sprowadza dotychczas sol koleją żelazną, a z jakiego powodu, proszę posłuchać: Nasz „furowoznik” wysyłając z Bochni ładugę soli, poniósł dotkliwie straty, ponieważ w pierwszym rządzie każdy jest na sól łakomy, a po drugie deszcz psotnik zaczął padać i naturalnie zniszczył mu sól do reszty. Nie wątpimy ani na chwilę, że zarządy kolei państwowych nie ulegną się żydowskich pogroźek i jak z panem Seligiem, taksamo uczynią i z p. Mośkiem, a wówczas zobaczymy, kto będzie zwycięzcą!

Z pobytu namiestnika w Bochni. Namiestnik przyjęty został na dworcu przez władzę wojskową, przez reprezentacje rady powiatowej i gminnej, przez młodzież szkolną; robotnicy górniczy przybyli na powitanie z własną orkiestrą. Hr. Badeni zwidził szczegółowo starostwo, urząd podatkowy, urząd gminny, szpital powszechny, rzeźnię, młyn parowy i strażnicę pożarną, poczem objechał miasto. Wieczorem miasto było iluminowane, oraz odbył się czarujący pochód kilkuset górników w strojach górniczych z zapalonymi kagankami, serenada kapeli górniczej i capstryk. Dnia następnego o godzinie 7 rano zwidził namiestnik gmach rady powiatowej, następnie gimnazjum i wszystkie szkoły ludowe, przysłuchując

pe wanych klasach nauce. O godzinie 12 nie odbyły się przyjęcia i audjencje, o godzinie 2 po południu szczegółowe zwidanie kopalni soli, a o godzinie 5 po południu wyjechał namiestnik powozem na Brzesko do Tarnowa.

Z Galicji do Wielkopolski. W sobotę rano, o godzinie 10 przyjadzie do Poznania 5 profesorów i 14 uczniów wyższej szkoły rolniczej w Dublanach dla zwidzenia wystawy i gospodarstw wiejskich w Księstwie.

Drugi zjazd aptekarzy Polaków z wszystkich trzech zaborów odbędzie się, stosownie do uchwały I. zjazdu aptekarzy we Lwowie, w Poznaniu w końcu sierpnia b. r. W tym celu ukonstytuował się w tych dniach w Poznaniu komitet gospodarczy. Aptekarze, mający zamiar wygłosić jakiegokolwiek odczytu w zakresie farmacji wchodzące, winni się zgłosić do przewodniczącego p. Szymańskiego w Poznaniu, Piekary nr. 8.

Ze sfer wojskowych. Dziennik rozporządzeń wojskowych ogłasza, że cesarz zezwolił na uformowanie czterech dalszych bośniacko-hercegowińskich pułków pieszych w jesieni 1895 r. — Tenże Dziennik ogłasza obwieszczenie w przedmiocie przyjmowania aspirantów do marynarki wojennej.

Do Brazylii. Lwów d. 30 maja. (List oryginalny Głosu Narodu). (C.) Druga partja emigrantów naszych, złożona z 27 rodzin, obejmujących około 200 osób, wyruszyła dziś rano o godz. 5 do Brazylii. Jako przewodnik miał im towarzyszyć jeden z nauczycieli ludowych p. Krzyżanowski, ale ważne powody zatrzymały go na miejscu. Na szczęście w gronie wychodźców znajduje się bardzo inteligentny włościanin i rzemieślnik, Grzegorz Kulczycki, który zna język niemiecki, a więc będzie pośrednikiem tej licznej rzeszy. Z rodzin, które wyjechały dziś rano, otrzymało 20 karty okrętowe za pośrednictwem Tow. św. Rafała, reszta zaś, t. j. siedm rodzin, posiadała karty, nadesłane przez agentów. W Udine spotka się ten cały transport z inną kompanją galicyjską, obejmującą 30 rodzin, i stamtąd razem już popłyną wszyscy do Brazylii. Stosownie do wskazówek i rad Tow. św. Rafała starać się będą wychodźcy zamieszkać w prowincji Parana, gdzie klimat jest bardzo łagodny i gdzie już gospodaruje na roli przeszło 12.000 Polaków, a ponieważ niebawem rozpocznie się w Paranie budowa kolei z Santha Catharina do Kuritiby, wychodźcy nasi znajdą prawdopodobnie na początek przy tej budowie kawałek chleba. Najbliższy transport, złożony z 80 rodzin (przeszło 500 osób) opuści Lwów 28 czerwca w towarzystwie dra Kłobukowskiego, wyjeżdżającego z ramienia tutejszego Tow. handlowo-geograficznego. Oprócz nich, gotowych jest do drogi podobno około 1000 rodzin chłopskich, co daje wyobrażenie, jakie ogromne rozmiary zakreślił ten pożar emigracyjny, a chociaż jeden z naszych publicystów radzi założyć towarzystwo dla powstrzymania emigracji, i bagatelizuje zabieg tych osób, które opiekują się emigrantami tylko serdeczną wdzięczność możemy czuć dla Tow. św. Rafała, bo wychodzimy przedewszystkiem z chrześcijańskiego i ludzkiego stanowiska, które powiada, że lepiej, aby chłop polski był syty w Brazylii, niż głodny i zrujnowany w Galicji.

Wyjazd p. dra St. Kłobukowskiego, dyrektora polskiego Towarzystwa handlowo-geograficznego do Brazylii, został odłożony do 28 czerwca r. b. Pp. kupcy i przemysłowcy mogą zatem do tego czasu przysyłać cenniki, próbki i t. d. do p. Kłobukowskiego we Lwowie ul. Hetmańska l. 12. (Bank zaliczkowy).

Dobra Skniów, pod Lwowem, nabył od pana Tadeusza Starzyńskiego p. Antoni Kurkowski za cenę 72.000 złr.

„Lutnia“ lwowska, jedno z najstarszych towarzystw śpiewackich, odwiedzi w dniach 1, 2 i 3 czerwca Przemyśl, Sambor i Sanok i wystąpi w tych miastach publicznie pod batutą pełnego zastępu dyrektora p. Stanisława Cetwińskiego, który ułożył nowy a efektowny program popisu.

Smutny wypadek. Nieumiejętne obchodzenie się z bronią palną, stało się w Zarwanicy (pow. Podhajce) powodem nader smutnego wypadku. Oto 18-letni kuchcik i o rok odeń młodszy chłopak stojący, służący u p. Romana Ochockiego, wyjęli z pochwy wiszący na ścianie rewolwer i prawdopodobnie majstrując coś koło tego zaczęli. Broń na nieszczęście była nabita, rozległ się głośny wystrzał, a wybiegający z pokojów na podwórze kuchcik, oznajmił przerażonej służbie, że chłopak stojący, Iwaś Kindrat, zastrzelił się. W pokoju sposztrzeżono biedaka już konającego;

kula wyszła z tyłu głowy, powyżej karku, ponieważ zaś rewolweru nie znaleziono obok Iwasia, nasuwa się więc bardzo prawdopodobne przypuszczenie, które śledztwo sądowe dopiero wyjaśni, że to kuchcik przez nienawagę postrzelił swego towarzysza i ze strachu rewolwer gdzieś ukrył.

W Nizborze starym, w powiecie husiatyńskim, zasypała gлина 55 lat liczącego włościanina, Michała Myśkowca. Dochodzenie sądowe w toku.

Promocja. Na ostatnim posiedzeniu ogólnem Akademji Sztuk pięknych w Petersburgu, za przedstawione projekty architektoniczne, wychowaniec tejszej Akademji, p. St. Brzozowski, otrzymał stopień akademika architektki.

„Półdziewice“ (*Les Demi-Vierges*) — to tytuł trzyaktowej komedji Marceloego Prévosta, przerobionej na scenę przez autora z własnego romanu i wystawionej obecnie przez teatr Gymnase w Paryżu.

Prévost jest jednym z najmłodszych a zarazem najpoczytniejszych romansopisarzy francuskich; należy z pewnością do przyszłych akademików i jest ulubionym pisarzem kobiet. Jest przenikliwym obserwatorem i psychologiem. W „Półdziewiczach“ stworzył on prawdziwy i nowy typ towarzysztwa współczesnego. Półdziewice są to panny z dobrych domów, wychowywane ze wszelkimi pozorami uczciwości, które, zanim znajdą mężów, flirtują z wieloma mężczyznami, lecz flirtują tak dalece, że acz nie tracą dziewicości, wyzbywają się jednak kompletnie świeżości duchowej i doskonale, choć w pewnej części przez imaginację, poznają życie. Złagodne pojęcie o tych typach Prévosta daje może Izabela z „Lalki“ Prusa; Akcja komedji wyhaftowana jest na świetnie podmalowanym tle, w którym trafiają się sceny rzadkiej śmiałości i prawdy, jak np. zebranie młodych pań w saloniku, zdala od starszych, ich rozmowy i sceny itd.

Komedja Prévosta — jak w swoim czasie romans — robi silne wrażenie, ale, niestety, stanowi dalszy ciąg cechującej tegoroczny sezon serji sztuk zarazem sensacyjnych i dających wiele do myślenia, jak „Pardon“ i „Age difficile“ Lemaitre'a, jak wznowienie Dumasa itd., a które oby się u nas nie pojawiały!

W Genui odbędzie się niezadługo ślub księcia Scypiona Borghese, syna zrujnowanego księcia M. A. Borghese i żony jego, Węgierki, hrabianki Apponyi, z arcy milionową księżniczką de Ferrari, wnuczką księcia Galliera. Podobno książę S. Borghese zamierza wykupić historyczny pałac Borghesów z rąk wierzyteli i wypowiedzieć lokal, to jest pierwsze piętro, wielkiemu wschodowi masonerji powszechnej, któryby w takim razie razem z oświatnym wielkim mistrzem swoim, Adrijanem Lemmim, pałac opuścił. W ten sposób zrujnowana do szczytu giełdowymi spekulacjami i niesfortunnymi przedsiębiorstwami główna linja Borghesów wróciłaby do historycznego pałacu Pawła V-go. Niemala przyczyniło się do upadku rodziny zniesienie w r. 1870-ym majoratów włoskich. Dziś, z pięciu braci książąt Borghese, jeden tylko, stryj ks. Scypiona, stoi na czele kolosalnej fortuny. Jest to ks. Torlonia, który, jako książę Borghese, ożeniwszy się z córką jedynaczką arcybogatego bankiera, ks. Torlonji, zmienił nazwisko i dziś nosi tytuł księcia Torlonji, duca di Cesi.

Hypnotyzm i amerykańska sprawiedliwość. Następujący wypadek zdarzył się w Kansas. Przed rokiem niejaki Donald z Tapeki wystrzałem z rewolweru zabił niejakiego Patton. W toku śledztwa morderca oświadczył uroczyście, że działał pod wpływem sugestji, wywartej na nim przez współobywatela Aderstona Gray i że w stanie hypnotycznym zbrodni dokonał, ulegając Grayowi. Poczciwi przysięgli uwierzyli mu na słowo i od wszelkiej odpowiedzialności uwolnili. Stawiono przed sądem Graya i jego вина uznana została jednoznacznie. Skazano go na powieszenie, choć udowodnił, że w chwili dokonania zbrodni znajdował się o 10 mil od miejsca zbrodni. Nieszczęśliwy apelował, lecz daremnie; wyższa instancja potwierdziła wyrok sądu przysięgłych. Stracenie Graya ma się odbyć w maju.

Polska własność w Brazylii. Wykazy urzędowe brazylijskiego stanu Parana, liczącego 300 tysięcy mieszkańców, świadczą że 2/3 części wszystkich uprawnych gruntów w całym stanie, a mianowicie 91.634 hektarów znajduje się w rękach kolonistów polskich.

W archiwach Pałacu Bourbonńskiego w Paryżu przechowywana jest mowa, którą wygłosił Napoleon I-szy na pierwszym posiedzeniu Ciała pra-

wodawczego (*Corps Législatif*). Dokument ten wyryty jest na płytach miedzianych, dla ochrony przed zniszczeniem. Ciekawą jest metoda, jaką się w katalogach archiwów wobec tej mowy postępowano. Od 1807 — 1810 figuruje ona w tym katalogu, jako „Mowa Jego Cesarskiej Mości“, w r. 1814 już jako „Mowa Napoleona“, w r. 1816, jako „Mowa Bonapartego“, wreszcie od r. 1821 jako *Discours de B.* Ironja losu.

Ks. prałat Kneipp ze słynnego Würshoffen, obchodził w tych dniach 75-tą rocznicę urodzin. Obchód, według zwyczaju miejscowego, rozpoczął się wczesnym rankiem kanonadą z flint i pistoletów pod oknami solenizanta. Ksiądz Kneipp, mimo sędziwego wieku, trzyma się bardzo krzepko, wygląda doskonale i zachował dawniejszą swoją czerstwość i ruchliwość.

Jubileusz zniesienia pojedynków. Dzienniki angielskie przypominają, iż w dniu 21 maja r. b. upłynęło właśnie 50 lat od ostatniego pojedynku w Anglii ze śmiertelnym wynikiem: porucznik Setou zabył w pojedynku, w Gosport, przez porucznika Hawkey'a, który wyzwiał Setona za zbyt uczynne nadszkakiwanie swej żonie. Ponieważ już na rok przedtem pojedynki w Anglii zostały surowo zabronione, porucznik Hawkey musiał więc szukać schronienia we Francji. Zakaz ów spowodował jeden jedyny pojedynek śmiertelny, mianowicie — porucznika Munro, który zabił swego szwagra, pułkownika Fawcett, co tak oburzyło opinię angielską, iż prawo zakazu uchwalono niezwłocznie.

Prawnuczka Glucka stawała w tych dniach przed jednym z sądów paryskich, jako oskarżona o... kradzież! Jest to Marja Cecylja Gluck, nauczycielka, która nie mogąc znaleźć zajęcia, przyjęta została z litości na mieszkanię przez pewną odzwierną. Kobięcie tej skradła ona kaftanik — i za to stanęła przed sądem. Ze względu na pierwsze przestępstwo, sąd skazał prawnuczkę twórcy „Ifigenji“ na miesiąc aresztu.

Z życia Suppégo, słynnego kompozytora operetek, zmarłego świeżo w Wiedniu, opowiadają następującą anegdotę. Późną jesienią r. 1875-go, gdy Suppé był kapelmistrzem w Karleaterze wiedeńskim, F. Zell przyniósł dyrektorowi Jaunerowi libretto „Fatinicy“. Dyrektorowi podobało się libretto nadzwyczajnie, usilnie więc starał się, aby Strauss napisał muzykę. Ostatecznie Strauss odmówił, skomponowanie więc muzyki powierzono Suppému. „Kiedy pan oddasz partycję?“ — pyta dyrektor. „Za miesiąc“. Po miesiącu to samo zapytanie i ta sama odpowiedź. Wreszcie po kilku miesiącach dyrektor zaopatwie Suppégo: „Do diabła! co pan robisz z moją operetką?“ „Ależ, panie — tłumaczy się Suppé — siedzę nad nią codzień od wczesnego rana“. Wreszcie Jauner, nie mogąc się partytury doczekać, idzie po nią do mieszkania kompozytora i tu znajduje Suppégo, siedzącego wprawdzie nad papierem nutowym, ale dokonyującego na tym papierze... tłumaczenia włoskiej książki kucharskiej. Oczywiście uczyniła się awantura, Suppé zaś tak wziął do serca zawód, sprawiony dyrektorowi, iż zabrał się do roboty i w ciągu miesiąca napisał muzykę do „Fatinicy“, która, jak wiadomo, jest arcydziełem tego kompozytora.

Repertuar teatru miejskiego. W sobotę 1 czerwca „Bzy kwitną“, komedja w 1 akcie Zygmunta Przybylskiego (nowość) i „Rewolwer“, komedja w 4 aktach wierszem przez Al. hr. Fredę, ojca. W niedzielę 2 czerwca, „Bzy kwitną“ (po raz drugi) i „Hanusia“ (Hanneles Himmelsfahrt), senne marzenie w 2 oddziałach Hauptmana, przekład z niemieckiego Marji Konopnickiej. W poniedziałek 3 czerwca „Kosciuszko pod Racławicami“, obraz historyczny w 6 odstępach A. W. Lassoty z muzyką K. Hofmanna.

Repertuar teatru letniego. Dziś, w sobotę, wodewil „Gorąca krew“; jutro w niedzielę, „Jak się śmieją i płaczą w Krakowie“; w poniedziałek, „Biedna dziewczyna“; we wtorek „Ptasznik z Tyrolu“; w środę „Lekka kawalerka“, operetka, i komedjka „U doktora“.

Nekrologja. Zmarła Sydonja Wojnarowa, żona radey magistratu lwowskiego Jozefa Wojnara, przeżywszy lat 47.

W Wieliczce, Jolanta z Gümörych Dietzowa, żona zarządcy górniczego, przeżywszy lat 31.

Z Izby sądowej.

(Morderstwo z miłości).

Lwów, 29 maja.

Na rozprawie popołudniowej sala była nabito publicznością. Trybunał przychylił się częściowo da wniosków obrony; zgodził się mianowicie na zawiązanie na świadków zarządcy więzienia (kerkmeistra) p. Fr. Schneibergera i dozorey więzień, Kazimierza Bilskiego. Świadców tych przesłuchano natychmiast. Obu zaprzysiężono.

Świadek p. Schneiberger zeznał, że Strzelecki za-

chowywał się spokojnie, był zrozpaczony i widocznie przygnębiony. Zboczeń umysłowych nie objawiał żadnych.

Świadek Bilski stykał się ciągle z oskarżonym w czasie tegoż pobytu w więzieniu. Strzelecki zachowywał się raz spokojnie, to znów był wesoły, to rozpaczał, widocznie przygnębiony. Wypytywał się dozorczy, jaka czeka go kara za jego zbrodnię, okazywał czasami żal z powodu śmierci Marji, mówił, że „tego nie wytrzyma“. Raz wyraził się: „Ona miała brać ślub na św. Józefa, a ja jej dał wcześniej“. Oskarżony sprawiał na dozorczy czasem takie wrażenie, jak gdyby był warjatem. Zrywał się z miejsca, śmiał się i wzrok miał błędny. Na odnośne pytanie jednak odpowiada świadek, że inni więźniowie także w podobny sposób się zachowują.

Po tych zeznaniach obrońca ponowił swój wniosek, ażeby oskarżonego oddać pod obserwację, prokurator zaś ze swej strony wniósł, ażeby zawezwać jeszcze na świadka lekarza więziennego, do czego po naradzie kilkuminutowej trybunał przychylił się i zawezwał na świadka dra Lukasa. Z przerwy zarządzonej, celem sprowadzenia dra Lukasa, skorzystal oskarżony i gdy go wyprowadzono na kurytarz, urządził tam *coram publico* scenę warjacji. Począł tedy „ryczeć“ podobnie, jak to według zeznań świadków miał czynić dawniej jeszcze za życia Marji, następnie udał nieprzytomnego, niewiedzącego wogóle gdzie jest, ani co się z nim dzieje, wreszcie szamocąc się i wyrывая się, stawiał opór dozorcóm, którzy z trudem odprowadzili go do celi. Scena ta, wstrętna i nienaturalna, wywarła tak na trybunale, jak na przysięgłych i całym audytorjum bardzo niekorzystne wrażenie.

O godz. wpół do 8-ej rozprawę odroczone do dnia następnego, ponieważ dra Lukasa nie można było znaleźć.

Lwów, d. 30 maja.

Trzeci dzień rozprawy przeciw Strzeleckiemu rozpoczął się dziś o godzinie 9^{1/2} przesłuchaniem zacytowanego przez prokuratorję świadka, lekarza więziennego, dra Lukasa. Świadek za zgodą prokuratora i obrońcy niezaprzyśnięty, opowiada, że z początku, po sprowadzeniu Strzeleckiego do więzienia, widocznie było u niego przygnębienie, które jednak wkrótce ustąpiło. Strzelecki w ciągu swego pobytu w więzieniu skarżył się kilka razy na bezsenność i dawano mu odpowiednie środki, celem usunięcia tejże. Bezsenność ta jest zwykłym objawem u więźniów. Nienaturalnych objawów u oskarżonego świadek nie zauważył żadnych. Na szezegółowe pytania obrońcy opowiada świadek, że Strzelecki wzroku błędnego nie miał, spuszczał jedynie oczy ku ziemi, co jest dość zwyczajnym u więźniów objawem. Odsyłany był do szpitala z powodu *bronchitis*, gorączka jednak nie była w tym stopniu, ażeby majaczył.

Obrońca: — A czy mogła się podnieść ta gorączka?

Świadek: — Mogła.

Przew.: — A czy mogła opaść?

Świadek: — Naturalnie. (Wesołość w audytorjum).

Po uwolnieniu tego świadka, nastąpiły jeszcze dodatkowe orzeczenia znawców. Pierwszy z nich dr Berezowski oświadcza z całą stanowczością, że po zeznaniach świadków tem bardziej nabral przekonania, iż Strzelecki jest najzupełniej zdrowy. Co do napadu Strzeleckiego, to nie było to nic innego, jak tylko udanie. Najlepszym dowodem, że gdy obrońca zbliżył się do niego i rzekł mu: „Uspokój się!“ — on natychmiast się uspokoił. Zresztą nie było żadnych objawów, towarzyszących zawsze napadom szału. — Drugi znawca, dr Chomin, oświadcza również, że zeznania świadków nie wpłynęły w niczem na zmianę jego przekonania, wypowiedzianego wczoraj, co do stanu umysłowego oskarżonego. Co do wczorajszego wybuchu, to był on naturalną reakcją dwudniowej rozprawy. Dowodem tego, że oskarżony w czasie wybuchu zachował zupełną przytomność, a raz nawet odezwał się do dozorców: „Założcie mi stryczek — to mi już wszystko jedno“. Istnienie obłędu okresowego (*mania transitoria*) znawca wyklucza.

Po tych orzeczeniach trybunał udał się na naradę, która trwała kilka minut. Po powrocie, ogłosił przewodniczący uchwałę trybunału, odmawiającą wnioskomu obrony na odroczenie rozprawy i oddanie obwinionego pod obserwację psychiatryczną. Następnie odczytano wyciągi z registratury sądowej, z których wynika, że Strzelecki był trzy razy karany, raz za hazardową grę w zapałki, raz za

sprzeniewierzenie, a raz za nieostrożne obchodzenie się z ogniem.

Przysięgłym postawił trybunał 3 pytania główne i jedno dodatkowe.

I. pytanie główne opiewa: Czy oskarżony Paweł Strzelecki winien jest, że dnia 11 marca 1895 r. we Lwowie, w zamiarze zabicia Marji Wajda, w sposób zdradziecko-podstępny, tak przeciw niej działał, iż wskutek tego śmierć tejże Marji Wajda nastąpiła? — II i III pytania główne zajmują się zbrodnią kradzieży, popełnionych przez Strzeleckiego u pp.: Blumenfelda i St. hr. Dzieduszyckiego. IV pytanie (dodatkowe) na wypadek potwierdzenia pytania I głównego, opiewa: Czy oskarżony Paweł Strzelecki popełnił czyn, w pytaniu I głównym określony, w stanie przemijającego pomieszczenia zmysłów, w czasie, gdy pomieszczenie trwało, w którym nie wiedział co czynił?

Obrońca, dr Kraus, postawił nadto ze swej strony trzy pytania, a to w kierunku zbrodni zabójstwa i w kierunku działania pod wpływem nieprzepartego przymusu psychicznego. Trybunał jednak nie zgodził się na przedstawienie przysięgłym tych pytań.

O godz. 12 rozpoczął mówić p. prokurator. Przemówienie jego, ściśle rzeczowe, trwało godzinę.

Z kolei obrońca, dr Kraus, rozpoczął mówić o godz. 1 po południu, starając się w swem przemówieniu główną wagę położyć na to, że podsądny działał bez zamiaru zabicia Marji, ale czyn swój popełnił bez świadomości, pod wpływem namietności. Obrońca mówił również przez godzinę.

Po treściwym i bezstronnem *resumé* przewodniczącego przysięgli udali się na naradę o godz. 2 m. 40 po południu, a o godz. 3 m. 30 przewodniczący Ławy przysięgłych, prof. Kalina, ogłosił werdykt. Przysięgli odpowiedzieli na I pytanie główne „tak“ wszystkimi głosami. Toż samo wszystkimi głosami zatwierdzili II i III pytania główne, na ostatnie zaś dodatkowe pytanie wszystkimi głosami odpowiedzieli „nie“. Na podstawie tego werdyktu trybunał skazał oskarżonego, Pawła Strzeleckiego, na karę śmierci przez powieszenie i na ponoszenie kosztów sądowych. Teklę Wajdową z jej pretensjami odesłano na drogę cywilną.

Strzelecki przyjął wyrok na pozór spokojnie, tylko kurczowe drżenie rąk świadczyło o wewnętrznym wzruszeniu. Obrońca, dr Kraus, zgłosił zażalenie nieważności, skazany jednak głosem silnym i stanowczym sprzeciwił się temu i oświadczył, że wyrok przyjmuje i wszelkich środków prawnych się zrzeka. Akta w każdym razie — jak zawsze przy wyrokach śmierci bywa — odesłane zostaną do Wiednia, do najwyższego trybunału. W tym wypadku zmienionoby mu karę śmierci na karę więzienia.

HUMOR.

LISTY SEZONOWE.

List I. Mężu drogi, tęskni bardzo
Po wyjeździe swoim z miasta
Twoja żonka, twoja donia,
Twa pociecha, twa niewiasta.
Nudno tutaj mi straszliwie!
Oh, mieszkanie takie letnie!
Raz, dwa na dzień sąsiadeczka
Plotoczkami nudy przetrnie.
Wszystko drogie zaś okrutnie,
Pieniądz z worka szybko leci.
Nie obejrzyś się, już poszedł
Reński jeden, drugi, trzeci.
Więc mi przyslij, mężu drogi,
Ile zechcesz tam pieniędzy,
Lecz się nie leń, mój mężulku,
I przysyłaj co najprędzej.

Post scriptum.

Zapomniałam, mój mężulku,
Tak, przez prędkość, mogę przysiąc,
Posłać tobie najgorętszych
Pocałunków cały tysiąc“.

List II. Żonko droga, tęsknię bardzo
Po wyjeździe twoim z miasta.
Ciągłe myślę: „Co porabia
Na wsi droga ma niewiasta?“
Więc całuję cię serdecznie,
Twoje usta, twoje oczy,
Gdy pomyślę, żeś daleko,
Łza się z oka rzewna toczy.
A gdy tęskno mi za tobą,
Nieustannie i ogromnie,
Proszę, westchnij czasem zeicha
I pamiętaj zawsze o mnie.
Ja zaś, patrząc na twój portret
(Kwiaty Kasia codzień zmienia),
„Do widzenia“ ślę ci rzewne,
Do widzenia! Do widzenia!“

Post scriptum.

Zapomniałem o tych reńskich
Których żądasz. Los przekłgły!
Nie, nie przysłać ci nie mogę:
Goły-m jak turecki święty.

— Cóż to pani robi?
— Elektryzuję się.
— No, w takim razie, ja jestem zbytecznym.

Niektórzy żyją zdala od świata, by właśnie światem błąd zajmować.

— Szanowny panie dyrektorze! }
Wykaż swe zdanie, jak na dłoni
Co sądzisz o talencie córki
Po wysłuchaniu tej symfonji?
— Co do talentu to bezsprzecznie
Ma go córeczka pani miła!
Lecz szkoda, wielka szkoda... — Czego?
— Że się malować nie uczyła!

Dawna szlachta.

— Szlachectwo moje liczy przeszło tysiąc lat. Proto-plasta mój otrzymał akt szlachectwa od króla Popiela na gwiazdkę.

— Czy wiesz czemu kukulka kładzie jajka swe do cudzego gniazda?

— Nie wiem panie profesorze i zdaje mi się, że i kukulka też nie wie.

— Piękna pani, czy mógłbym jej towarzyszyć aż deszcz zacznie padać, by uwolnić rączki jej od trudu noszenia parasola?

— Maryniu, wiesz co to cud?

— A jakże. Mamusia tylko co mówiła, że byłby to cud, gdyby pan u nas dziś na obiedzie nie pozostał.

OSTATNIA POCZTA.

Wspólna konferencja dla obrad nad procedurą cywilną odbyła dwa posiedzenia, na których obradowano nad zmianami, przedsięwziętymi przez nieustającą komisję Izby panów, w uchwałach nieustającej komisji Izby deputowanych. Odnośnie od normy jurysdykcyjnej, procedury cywilnej, oraz ustaw wprowadzających, osiągnięto pełne porozumienie. Na tem ukończono obrady wstępne nad temi projektami ustawy.

Komisarz rządowy, starosta Friebeis, objął wczoraj przed południem z rąk wiceburmistrza Luegera kierownictwo spraw gminy wiedeńskiej.

Onegdaj wieczorem, w sali ludowej ratusza we Wiedniu odbyło się socjalno-demokratyczne zgromadzenie w celu demonstracji na rzecz powszechnego, równego i bezpośredniego prawa wyborczego. W zgromadzeniu wzięło udział około 8000 osób, wskutek czego około 5000 nie mogło znaleźć miejsca w sali. Przemawiało kilku mowców; niektórzy z nich w bardzo gwałtowny sposób występowali za powszechnem prawem wyborczem. Zgromadzenie trwało godzinę, poczem robotnicy w szykują wojskowym przemarszerowali koło ratusza. Znaczną ich część udała się przed parlament, śpiewając pieśni robotnicze, oraz wznosząc okrzyki na rzecz prawa wyborczego i przeciwko rządowi. Kilkuset robotników przeszło wśród krzyków i hałasów przez Herrengasse. Znaczniejszych wykroczeń nie było. Około godz. 10 wieczorem zapanował już zupełny spokój.

Biuro Reutersa donosi z Dżeddah: Angielski wice-konsul, zastępca konsula rosyjskiego i sekretarz francuskiego konsulatu napadnięci zostali przez gromadę ludzi, złożoną prawdopodobnie z Beduinów. Wice-konsul padł zastrzelony. Urzędnicy francuski i rosyjski są ciężko ranni.

Według prywatnych wiadomości, na Formozie rozpoczęły się kroki nieprzyjacielskie. Japończycy rozpoczęli bombardowanie Kelungu.

W wiedeńskich kołach parlamentarnych zastanawiają się tylko nad tem jeszcze, kiedy dopuścić do wybchu przesilenia: czy już teraz, czy po skończeniu sesji delegacyjnej, czy dopiero w jesieni. Przesilenie ogólne jest koniecznym, gdyż każda akcja zamierzona przez koalicyję, nie udaje się: potrzeba przeto położyć koniecznie kres sytuacji, nie dającej się uratować. Konserwatyści grupy barona Dipaulo oświadczenia, że jeżeli wniosek ich w sprawie cenzusu wyborczego nie będzie przyjęty, wystąpią z koalicyji. Secesja ich będzie ogólnem hasłem rozbicia się sztucznej większości koalicyjnej.

Telegramy własne „Głosu Narodu“.

[Wiedeń 1 czerwca (rano). Z najlepszego źródła mogę wam zakomunikować na-

Wszelkie papiery wartościowe, banknoty zagraniczne monety kupony sprzedaje pod najkorzystniejszymi warunkami.

Kantor wymiany filji c. k. uprz. Banku Hipotecznego

w Krakowie, Bynek 1. 30. Złocenia z prawicąi skutecznia się odwrótną pocztą ba dolozona prowizji.

Zaluzje i Story do okien, czysto lino, tudzież amerykańskie samozwijane, poleca krakowski **FABRYKA ROLET I ZALUZJI** Reparaże najtaniej się uskutecznią. Zamówienia na zaluzje i t. p. przyjmujemy z gracją w Reim i Friedrich, Rynek.

APTEKA pod złotym Słoniem E. HELLERA
i główny skład materiałów aptecznych
w Krakowie, przy ulicy Grodzkiej Nr. 22.

MASĆ NA PIEGI
niezawodny a nieszkodliwy środek przeciw plamom, piegom, opaleniu i
Cena słoika 50 centów.
Wysyłki na prowincję załatwia odwrotną pocztą.

DO EGZAMINU
z rachunkowości i kasowości państwowej 2168
1-3
przygotowuję pod przystępnymi warunkami. — Wiadomość w Administracji „Głosu Narodu“.

KAMIENICA
2 piętrowa
o 3 oknach pod Nr. 6, przy Małym Rynku **jest do sprzedania.** — Wiadomość także na II-giem piętrze. — Pośrednictwem 1-4 wykluczone. 2169

Największy skład maszyn do szycia Singera czotekowe i pierścionkowe i rowerów
Józefa IWANICKIEGO następcy

Kraków, Rynek, Nr. 25.

Kraków, Rynek, Nr. 25.

Na wypłaty od 28 zlr. i wyżej. Gotówką o 10% taniej.

Po cenach warszawskich nowo otworzony
Skład Herbaty
1647 Karawanowej Kjachtyńskiej z Syberji firmy „TSIN—ŁUN“
Zastępca i właściciel sklepu **Józef Rybicki**
Kraków, ulica Florjańska Nr. 28.

TAPETY.
Największy skład fabryczny tapet krajowych i zagranicznych.
Rulon od 15 cent. wwyż. Wzory przesyłamy bezzwłocznie.
Kutrzeba i Murczyński
27 40 w Krakowie. 1732

PIEGI
pełny watroblane i inne szpecące skórę znikają zupełnie po 7 dniach bezpowrotnie po użyciu Dra CHRISTOFFA znakomitego i nieszkodliwego **Ambra-Cremu.**
Prawdziwy tylko w zielono lakowanych fiaskach, po 80 ct.
Główny skład dla **Łwowa:** apt. pod srebrnym orłem Zygmunta Ruckera; dla **Krakowa:** apteki W. Redyka i Eug. Hellera. 1843

2 kamienice
ul. Krzywa (z Długiej) Nr. 4, ul. Garbarska Nr. 14,
zaraz do sprzedania
godz. 10—11. 1964

SKLEP 2156
do wynajęcia od 1-go lipca b. r., przy ul. Długiej L. 59. Wiadomość na miejscu.

Wysyłam 7 25
KONIAK
kuracyjny, oryginalny
2 1/2 litry za 5 zlr. opłatnie z opakowaniem za załączką. Za dobroć ręczy. — **Makowski** Wiedeń, 18 Bez. Währinger Gürtel Nr. 81. 2139

Do sprzedania 5 4
Realność przy plantach i ośm parcel w V dzielnicy, podatnych na warsztaty, pod przystępnymi warunkami, pośrednictwem wyłącznym — Wiadomość codziennie od 12 do 3, ul. Garbarska 1.10, mieszkania Nr. 3. — Tamże wiadomość dla pp. Właścicieli realności o rutynowanym zarządcy domów. 2122

Nr. 23340/II 2164 2 — 2
Ogłoszenie licytacji.

C. k. Dyrekcja ruchu kolei państwowych w Krakowie zamierza oddać w drodze publicznej licytacji wykonanie robót ziemnych i murarskich przy budowie linii dowozowej między szymbem Elżbiety i Józefa w Wieliczce. Kwota kosztorysowa wynosi 11700 zlr. w. a.

Odnośne oferty osteplowane, zapieczętowane i opatrzone napisem „Offert betreffend Unterbauarbeiten für die herzustellende Salinenschleppbahn in Wieliczka“ — wnieść należy do c. k. Dyrekcji Ruchu w Krakowie najpóźniej od godziny 12-tej w południe dnia 10-go czerwca po poprzednim złożeniu poręcznego w kwocie 585 zlr. w. a. w kasie głównej c. k. Dyrekcji ruchu.

Otwarcie ofert odbędzie się w c. k. Dyrekcji ruchu dnia 10-go czerwca o godzinie 12 1/2, przyczem P. P. oferenci osobiście obecni być mogą.

Warunki pod jakimi oferty wnoszone i uwzględnione być mogą, dalej plany i wszelkie przepisy obowiązujące przedsiębiorców, można przeglądać od dnia 3-go czerwca począwszy w c. k. Dyrekcji ruchu (oddział Konserwacji ul. Zacisze 1. 5 II piętro) w godzinach urzędowych, gdzie również i formularze ofert wydawane będą.

Kraków, dnia 29 Maja 1895.

Skład nowości FOTOGRAFICZNYCH
Kraków, Karmelicka 4,
wyroby własne i zagraniczne
POLECA 2170 1—22
Jan Szczepanik.

M. Beyer i Spółka
w Krakowie, Sukiennice, Nr. 12—14,
Skład płócien i bielizny gotowej
otrzymali
na sezon wiosenny i letni
ŚWIEŻE bluzki i parasolki damskie i dziecinne
15 14
w bardzo wielkim wyborze.

ROWERY

Steyer — Sw
z wszelką gwarancją pierwszorzędną państwowej fabryki broni w Steyer
POLECA
Bolesław Gliniec
Magazyn broni, ul. Szewskiej
Również przyjmuje zamówienia na czasopismo „KOŁO“.

Stolla prawdziwe przetwory z afrykańskich orzechów KOLA
jako to: Elik syr i wino z orzechów Kola, znane skuteczności, działają znakomicie wedle orzeczeń pierwszorzędnych powag lekarskich, w osłabieniu ciała i ustroju nerwowego, regulują funkcje serdca i działają zbawiennie na niezbyt jeli i złe trawienie
Cena Elik syru i wina Kola większe fiaski po 1-6 mniejsze po 85 centów.
Dostać można w aptece J. Wiewiórskiego we Lwowie i K. Wiszniewskiego w Krakowie.

Krajowe Towarzystwo Handlowe
w Krakowie, Rynek główny Nr. 4
przyjmuje za zwykłym wypowiedzeniem
na 6 proc. wkładki oszczędności
tudzież dalszą
subskrybcję na udziały
pięćdziesiąt koronowe.
10 procent dywidendy wypłaca za rok 1893
DYREKCJA.

1 lub 2 sklepy
przy ulicy Szewskiej 1. 11 od 1-go Lipca b. r. **do najęcia.** Wiadomość u właścicieli ulica Lenartowicza Nr. 8, II piętro. 2162
Osoba
w średnim wieku, obojnie jakkolwiek posadę z wyjątkiem kucharki. — Wiadomość Hotel Saski w Krakowie. 2153 3—3
K. Tyczyńska.

Swoszowice pod Krakowem
ZDROJOWISKO WÓD SIARCZANYCH,
przez największe powagi lekarskie polecane, siedm kilometrów od Krakowa oddalone, stacja kolei państwowej, z najwygodniejszą komunikacją (pięć razy dziennie koleją i cztery razy omi 1972 busami zakładowemi). 11 4
Zakład posiada z komfortem urządzone mieszkania po cenach nader przystępnych i wszelkie wygody i uprzyjemnienia dla gości kąpielowych, jakoteż wyborną restaurację.
Kąpiele siarczane, jakoteż mudowe z najlepszymi skutkami bywają stosowane i zalecane w goścu stawowym i mięśniwym, w obrażeniach kęści, w chorobach skóry i nerwów.
Zdroje swoszowickie co do siły i skuteczności równają wszelkim tego rodzaju źródłom zagranicznym.
Lekarz zakładowy wykonuje **mięsień i elektryzowanie** według najnowszych prawideł sztuki lekarskiej

KATHREINER
Wzmocnia i celi
Kathreiner
DIPLOM HONOROWY
1891-1894
8 ZŁOTYCH MEDALI
Przeobraż: Żądać i brać tylko oryginalne pakiety, a napisem „Kathreiner“
Najsmaczniejszy, jedyne zdrowy, a sam najtańszy dodatek do kawy jest: Jedyne, zamiast kawy, napój zdrowy, niewiastom dzieciom i oborym przez lekarzy polecony
KNEIPPOWSKA KAWA SŁODOWA
Czysty produkt naturalny w całym słabkach. Falszowanie wzięte przez dodanie przysmaczków wykłuzowane.
Dostać można wszędzie: 1/2 Kilo 25 cent. (50 h.)